

## AANTEKENINGEN.

---

In de hier volgende aantekeningen, die slechts zeer enkele punten verduidelijken, wordt allerminst bedoeld het veelomvattend onderwerp 'tzij dialectisch, 'tzij met het oog op de litteratuur, toe te lichten. Dit zou meer dan een boekdeel eischen, en kan eerst dan gegeven worden, als de hier in schets gebrachte denkbeelden in een volledige Encyclopaedie en in een afzonderlijk tractaat over de *Locus de S. Scriptura* worden uitgewerkt. Critiek op ons standpunt stelle men dus, indien meer dan oppervlakkige bespreking bedoeld wordt, tot later uit. Men zal het billijk vinden, dat we eerst op het College geheel deze materie doorwerken, eer ze gepubliceerd worde. Wat deze redevoering bedoelt, is dan ook niets anders dan in algemeene trekken ons standpunt aan te duiden. Er zijn er, die met ernst ons een soortgelijk program van Schriftbeschouwing vroegen. Op het gevaar af van misverstaan te worden, is daarom aan dit verlangen voldaan.

1) „Alzoo weet ook niemand wat God is dan de Geest Gods; want de Geest onderzoekt alle dingen, ook de diepten Gods.”

2) Hierbij is allerminst uit het oog verloren, dat de Schriftuur van de natuur daárin verschilt, dat 1<sup>o</sup>. bijna uitsluitend de theologie de Schrift in den kring van haar onderzoek trekt, en 2<sup>o</sup>. dat ze als een speciaal product eigenaardige eischen brengt van specialer studie. In het verder verloop dezer rede (p. 9 enz.) blijkt dan ook, dat o. i. de historisch-critische inleidingsstudiën wel terdege moeten behouden blijven; slechts tegen de valsehe proportiën, waarin men haar drijft, kwam ik op.

3) Slechts bij uitzondering wordt hier de naam van Dr. Kuenen genoemd; overmits hém niet te noemen, die feitelijk toch aan het hoofd der radicaalste bestrijders van het Oude Testament in heel Europa staat, een miskenning ware van zijne eminente positie. Voor het overige daarentegen zijn alleen buitenlandse geleerden genoemd, teneinde in ons kittel-